

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

30. jaanuar 2020*

Eelotsusetaotlus – Direktiiv 82/891/EMÜ – Artiklid 12 ja 19 – Osühingute jagunemine – Jaguneva äriühingu võlausaldajate huvide kaitse – Jagunemise kehtetus – *Actio pauliana*

Kohtuasjas C-394/18,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Corte d'appello di Napoli (Napoli apellatsioonikohus, Itaalia) 27. veebruari 2018. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 14. juunil 2018, menetluses

I.G.I. Srl

versus

Maria Grazia Cicenia,

Mario Di Pierro,

Salvatore de Vito,

Antonio Raffaele,

menetluses osales:

Costruzioni Ing. G. Iandolo Srl,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja president A. Arabadjiev, kohtunikud P.G. Xuereb (ettekandja), T. von Danwitz, C. Vajda ja A. Kumin,

kohtujurist: M. Szpunar,

kohtusekretär: ametnik R. Schiano,

arvestades kirjalikku menetlust ja 5. juuni 2019. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- I.G.I. Srl, esindaja: *avvocatessa* S. Ietti,
- Costruzioni Ing. G. Iandolo Srl, esindajad: *avvocatessa* S. Pierro ja *avvocatessa* S. Ietti,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

– Euroopa Komisjon, esindajad: L. Malferrari, W. Mölls ja H. Støvlbæk,
olles 26. septembri 2019. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada nõukogu 17. detsembri 1982. aasta kuuenda direktiivi 82/891/EMÜ, mis käsitleb aktsiaseltside jagunemist lähtuvalt asutamislepingu artikli 54 lõike 3 punktist g (EÜT 1982, L 378, lk 47; ELT eriväljaanne 17/01, lk 50), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta direktiiviga 2007/63/EÜ (ELT 2007, L 300, lk 47) (edaspidi „kuues direktiiv“), artikleid 12 ja 19.
- 2 Taotlus on esitatud kohtuvaidluses, mille pooled on ühelt poolt I.G.I. Srl ja teiselt poolt Maria Grazia Cicenia, Mario Di Pierro, Salvatore de Vito ja Antonio Raffaele ning mis puudutab viimaste võimalust esitada niisuguse jaguneva äriühingu võlausaldajatena, mille varast osa anti üle I.G.I-le, *actio pauliana*, et tuvastada jagunemistehingu kehtetus nende suhtes, ning I.G.I-le üle antud varade suhtes õigus esitada nõude täitmisele pööramise hagi või hagi tagamise taotlus.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Kolmas direktiiv 78/855/EMÜ

- 3 Nõukogu 9. oktoobri 1978. aasta kolmanda direktiivi 78/855/EMÜ, mis käsitleb aktsiaseltside ühinemist lähtuvalt asutamislepingu artikli 54 lõike 3 punktist g (EÜT 1978, L 295, lk 36; ELT eriväljaanne 17/01, lk 42), mida on muudetud direktiiviga 2007/63 (edaspidi „kolmas direktiiv“), artikli 1 „Reguleerimisala“ lõige 1 näeb ette:

„Käesolevas direktiivis sätestatud kooskõlastusmeetmeid kohaldatakse liikmesriikide õigus- ja haldusnormide suhtes, mis on seotud järgmiste äriühinguliikidega:

[...]

– Itaalia

la società per azioni

[...]“.

- 4 Kolmanda direktiivi artikli 13 lõige 3 sätestab:

„Ühendava ja ühendatava äriühingu võlausaldajate kaitse võib olla erinev.“

Kuues direktiiv

- 5 Kuuenda direktiivi kaheksas põhjendus on sõnastatud järgmiselt:

„[...] võlausaldajad, sealhulgas võlakirjade omanikud, ja isikud, kellel on muid nõudeid jagunemisel osalevate äriühingute vastu, vajavad nende jagunemise korral kaitset oma huvide kahjustamise vastu“.

- 6 Direktiivi üheteistkümnendas põhjenduses on ette nähtud:

„[...] tagamaks õiguskindlust äriühingute suhetes, nende ja kolmandate isikute suhetes ning äriühingu liikmete suhetes tuleb piirata olukordi, millest võib tuleneda tehingu kehtetus, sätestades puuduste kõrvaldamise igal võimalikul juhul, ning piiritleda tähtaja, mille kestel võib nõuda tehingu kehtetuks tunnistamist“.

- 7 Kõnealuse direktiivi artikkel 1 sätestab:

„1. Liikmesriikides, kus lubatakse riigi seadustele alluvatele [kolmanda direktiivi] artiklis 1 nimetatud äriühingutele jagunemistehinguid jaotumise teel käesoleva direktiivi artikli 2 tähenduses, kohaldatakse nende tehingute suhtes käesoleva direktiivi I peatüki sätteid.

2. Liikmesriikides, kus lubatakse lõikes 1 nimetatud äriühingutele jagunemistehinguid uute äriühingute asutamise teel artikli 21 tähenduses, kohaldatakse nende tehingute suhtes käesoleva direktiivi II peatüki sätteid.

[...]“.

- 8 Kuuenda direktiivi artikkel 2 näeb ette:

„1. „Jagunemine jaotumise teel“ tähendab käesolevas direktiivis tehingut, mille puhul pärast äriühingu likvideerimismenetluseta lõpetamist antakse kogu selle vara ja kohustused üle enamale kui ühele äriühingule, mille vastu jaguneva äriühingu aktsionärid saavad aktsiaid äriühingutes, mis omandavad jaguneva äriühingu vara ja kohustused (edaspidi „omandavad äriühingud“), ning mõnel juhul juurdemakseid, mis ei ületa 10% saadud aktsiate nimiväärtusest, või kui neil nimiväärtust ei ole, nende arvestusväärtusest.

[...]

3. [Kolmanda direktiivi] kohaldamisel asendatakse väljend „ühinevad äriühingud“ väljendiga „jagunemisel osalevad äriühingud“, väljend „ühendatav äriühing“ väljendiga „jagunev äriühing“, väljend „ühendav äriühing“ väljendiga „omandav äriühing“ ja väljend „ühinemisleping“ väljendiga „jagunemisleping“.“

- 9 Kuuenda direktiivi artikkel 12 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Liikmesriikide seadustes tuleb ette näha jagunemisel osalevate äriühingute võlausaldajate huvide piisav kaitsesüsteem, juhul kui võlausaldajate nõuded pärinevad varasemast ajast kui avaldatud jagunemisleping ja nende tähtpäev pole saabunud jagunemislepingu avaldamise kuupäevaks.

2. Selle saavutamiseks tuleb liikmesriikide seadustes sätestada vähemalt, et nimetatud võlausaldajatel oleks õigus saada piisavaid tagatise, juhul kui jaguneva äriühingu ja selle äriühingu majanduslik seisund, kuhu jagunemistingimuste projekti kohaselt läheb üle kohustusi, tingivad niisugust kaitset ja kui võlausaldajatel neid tagatise veel ei ole.

3. Omandavad äriühingud vastutavad jaguneva äriühingu võlausaldaja nõude täitmata osa eest solidaarselt. Liikmesriikides võib piirata seda vastutust üksnes jaotatud netovaraga, v.a. selle omandava äriühingu puhul, kuhu läks üle nimetatud kohustus. Seda lõiget ei pea kohaldama, kui jagunemistehingu üle teostatakse artiklile 23 vastavat kohtulikku järelevalvet ja kui jaguneva äriühingu võlausaldajad, kes esindavad kolme neljandikku kõigi nõuete summast, või kõik teatud liiki võlausaldajad on otsustanud loobuda nimetatud solidaarvastutuse nõudmisest artikli 23 lõike 1 punkti c kohaselt korraldatud koosolekul.

4. Kohaldatakse [kolmanda direktiivi] artikli 13 lõiget 3.

5. Ilma et see piiraks nende reeglite kohaldamist, millega reguleeritakse võlakirjade omanike kollektiivsete õiguste teostamist, kohaldatakse jagunemisel osalevate äriühingute võlakirjade omanike suhtes lõikeid 1–4, välja arvatud juhul, kui võlakirjade omanike koosolekul on jagunemine heaks kiidetud ja kui niisugune koosolek on riigi seadustes ette nähtud või kui jagunemise on heaks kiitnud iga võlakirjade omanik eraldi.

6. Liikmesriikides võib sätestada, et omandavad äriühingud vastutavad solidaarselt jaguneva äriühingu kohustuste eest. Sel juhul ei pea neis riikides kohaldama eelnevaid lõikeid.

7. Kui liikmesriigis ühitatakse lõigetes 1–5 ettenähtud võlausaldajate kaitse lõikes 6 nimetatud omandavate äriühingute solidaarvastutusega, võib solidaarvastutust seal piirata igale omandavale äriühingule jaotatud netovaraga.“

10 Kuuenda direktiivi artikkel 15 sätestab:

„Liikmesriikide seadustes määratakse kindlaks jagunemise jõustumise kuupäev.“

11 Selle direktiivi artikli 17 lõige 1 näeb ette:

„Jagunemine toob *ipso jure* ja samal ajal kaasa järgmised tagajärjed:

- a) jaguneva äriühingu vara ja kohustuste üleminek omandavatele äriühingutele nii jaguneva äriühingu ja omandavate äriühingute vaheliselt kui ka kolmandaid isikuid puudutavalt; see üleminek leiab aset vara ja kohustuste üleandmisega vastavalt jagunemislepingus või artikli 3 lõikes 3 kindlaksmääratud jaotusele;
- b) jaguneva äriühingu aktsionäridest saavad ühe või mitme omandava äriühingu aktsionärid vastavalt jagunemislepingus kindlaksmääratud jaotusele;
- c) jagunev äriühing loetakse lõppenuks.“

12 Direktiivi artikkel 19 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Liikmesriikide seadustes võib ette näha äriühingute jagunemise kehtetuks tunnistamise reeglid üksnes järgmisi tingimusi arvestades:

- a) jagunemist saab kehtetuks tunnistada ainult kohtuotsusega;
- b) jagunemist, mis on jõustunud vastavalt artiklile 15, võib tunnistada kehtetuks ainult sel juhul, kui selle seaduslikkuse üle ei ole olnud kohtu- või täidesaatva võimu tõkestavat järelevalvet või kui selle dokumendid ei ole juriidiliselt nõuetekohases vormis koostatud ega tõendatud või kui on näidatud, et jagunemisotsus on riigi seaduste järgi kehtetu või kehtetuks tunnistatav;

- c) jagunemise kehtetuks tunnistamise menetlust ei või alustada hiljem kui kuus kuud pärast jagunemise jõustumiskuupäeva selle isiku suhtes, kes väidab jagunemise olevat õigusvastase, ega siis, kui olukord on lahendatud;
- d) kui on võimalik kõrvaldada puudust, mille tõttu jagunemine võib osutuda kehtetuks, peab kohus, kelle pädevusse asi kuulub, määrama jagunemisel osalevatele äriühingutele tähtaja olukorra lahendamiseks;
- e) jagunemist kehtetuks tunnistav kohtuotsus avaldatakse liikmesriikide seadustes ettenähtud viisil kooskõlas [nõukogu 9. märtsi 1968. aasta esimese direktiivi 68/151/EMÜ tagatiste kooskõlastamise kohta, mida liikmesriigid äriühingu liikmete ja kolmandate isikute huvide kaitseks EMÜ asutamislepingu artikli 58 teises lõigus tähendatud äriühingutelt nõuavad, et muuta sellised tagatised ühenduse kõigis osades võrdväärseteks (EÜT 1968, L 65, lk 8; ELT eriväljaanne 17/01, lk 3)] artikliga 3;
- f) kui liikmesriigi seadustes on kolmandal isikul lubatud niisugust kohtuotsust vaidlustada, võib ta teha seda kuue kuu jooksul arvates kohtuotsuse avaldamisest direktiivis 68/151/EMÜ ettenähtud viisil;
- g) jagunemist kehtetuks tunnistav kohtuotsus ei mõjuta iseenesest ei omandava äriühingu kohustuste kehtivust ega nende kohustuste kehtivust, mis on teistel selle äriühingu vastu, kui need kohustused on tekkinud enne kohtuotsuse avaldamist ja pärast artiklis 15 nimetatud kuupäeva;
- h) iga omandav äriühing vastutab kohustuste eest, mis tekivad jagunemise jõustumiskuupäeva ja jagunemist kehtetuks tunnistava otsuse avaldamise kuupäeva vahelisel ajal. Nende kohustuste eest vastutab ka jagunev äriühing; liikmesriikides võib sätestada, et vastutus piirduks netovara osaga, mis läks üle omandavale äriühingule, kelle tõttu tekkisid nimetatud kohustused.

2. Kõrvale kaldudes lõike 1 punktist a võib liikmesriikide seadustes sätestada ka jagunemise kehtetuks tunnistamise ametiasutuse poolt, kui seda otsust on võimalik vaidlustada kohtus. Analoogia alusel kohaldatakse nende ametiasutuste suhtes punkte b, d, e, f, g ja h. Niisugust kehtetuks tunnistamise menetlust ei või algatada hiljem kui kuus kuud pärast artiklis 15 nimetatud kuupäeva.

3. Ülalöeldu ei mõjuta liikmesriikide selliste seaduste kohaldamist, mille alusel tunnistatakse jagunemine kehtetuks mis tahes järelevalve tulemusel seaduslikkuse üle.“

13 Kuuenda direktiivi artiklid 2–19 asuvad I peatükis „Jagunemine jaotumise teel“.

14 Selle direktiivi II peatükis „Jagunemine uute äriühingute asutamise teel“ on artikli 21 lõikes 1 ette nähtud:

„„Jagunemine uue äriühingu asutamise teel“ tähendab käesolevas direktiivis tehingut, mille puhul pärast äriühingu likvideerimismenetluseta lõpetamist antakse kogu selle vara ja kohustused üle uutele asutatavatele äriühingutele, mille vastu jaguneva äriühingu aktsionärid saavad omandavate äriühingute aktsiaid ja mõnel juhul juurdemakseid, mis ei ületa 10% saadud aktsiate nimiväärtusest, või kui neil nimiväärtust ei ole, nende arvestusväärtusest.“

15 Samuti direktiivi II peatükis asuva artikli 22 lõikes 1 on sätestatud:

„Ilma et see piiraks direktiivi 68/151/EMÜ artiklite 11 ja 12 kehtivust, kohaldatakse uute äriühingute asutamise teel jagunemise suhtes artikleid 3, 4, 5 ja 7, artikli 8 lõikeid 1 ja 2 ning artikleid 9–19. Selles kontekstis tuleb väljend „jagunemisel osalevad äriühingud“ asendada väljendiga „jagunev äriühing“ ning väljend „omandavad äriühingud“ asendada väljendiga „uued äriühingud“.“

- 16 Kuuenda direktiivi IV peatükis „Muud jagunemisena käsitatavad tehingud“ asuvas artiklis 25 on sätestatud:

„Kui liikmesriigi seadustes lubatakse mõne artiklis 1 nimetatud tehingu käigus jaguneva äriühingu lõpetamata jätmist, kohaldatakse I, II ja III peatükki, välja arvatud artikli 17 lõike 1 punkt c.“

Itaalia õigus

- 17 Tsiiviilseadustiku (codice civile) artiklis 2503 „Võlausaldajate vastuväide“ on sätestatud:

„Ühinemise võib läbi viia alles 60 päeva möödumisel viimasest artiklis 2502 *bis* ette nähtud kandest, v.a juhul, kui on saadud ühinemises osalevate äriühingute nende võlausaldajate nõusolek, kelle nõue on varasem artikli 2501 *ter* kolmandas lõigus ette nähtud kandest või avalikustamisest, või rahuldatud nende võlausaldajate nõuded, kes nõusolekut ei andnud, või siis deponeeritud vastavad summad pangas, v.a juhul kui üks järelevaatajast äriühing koostab kõikide ühinemises olevate äriühingute nimel artiklis 2501 *sexies* nimetatud aruande, milles ta kinnitab vastavalt artikli 2501 *sexies* kuuendale lõigule omal vastutusel, et ühinemises osalevate äriühingute varaline ja rahanduslik olukord on selline, et tagatiste esitamine nende võlausaldajate kaitseks ei ole vajalik.

Kui ei esine ühtegi nendest eranditest, võivad eelmises lõigus nimetatud võlausaldajad eespool nimetatud 60-päevase tähtaja jooksul esitada vastuväite. Niisugusel juhul kohaldatakse artikli 2445 viimast lõiku.“

- 18 Kõnealuse seadustiku artiklis 2504 *quater* „Ühinemise kehtetus“ on nähtud ette:

„Kui kanded ühinemislepingu kohta on artikli 2504 teise lõigu kohaselt tehtud, ei saa ühinemislepingut enam kehtetuks tunnistada.

On siiski õigus nõuda, et hüvitataks kahju, mis on aktsionäridele või osanikele või kolmandatele isikutele ühinemisega tekitatud.“

- 19 Nimetatud seadustiku artiklis 2506 „Jagunemise vormid“ on sätestatud:

„Jagunemise raames annab äriühing mitmele olemasolevale või uuele äriühingule üle kogu oma vara või osa oma varast, kusjuures viimasel juhul võib ta selle üle anda ainult ühele äriühingule, ning aktsionäridele või osanikele vastavad aktsiad või osad.

Lubatud on tasandusmakse sularahas, tingimusel et see ei ületa 10% antavate aktsiate või osade nimiväärtusest. Ühehäälsel nõusolekul on lubatud ka, et mõned aktsionärid või osanikud ei saa ühe omandava äriühingu aktsiaid või osasid, vaid nad saavad jaguneva äriühingu aktsiaid või osasid.

Jagunev äriühing võib jagunemise käigus kas end ise ilma likvideerimismenetluseta lõpetada või oma tegevust jätkata.

Jagunemises ei tohi osaleda likvideerimisel olevad äriühingud, kes on alustanud vara jaotamist.“

- 20 Tsiiviilseadustiku artikli 2506 *ter* „Kohaldatavad õigusnormid“ viimasel lõigus on ette nähtud:

„Artikleid 2501 *septies*, 2502, 2502 *bis*, 2503, 2503 *bis*, 2504, 2504 *ter*, 2504 *quater*, artikli 2505 esimest ja teist lõiku, ning artikleid 2505 *bis* ja 2505 *ter* kohaldatakse ka jagunemiste suhtes. Kõiki viiteid ühinemisele nendes artiklites tuleb mõista ka kui viiteid jagunemisele.“

- 21 Selle seadustiku artikli 2506 *quater* „Jagunemise tagajärjed“ viimases lõigus on nähtud ette:
„Kõik äriühingud vastutavad solidaarselt neile määratud või jäänud netovara ulatuses jagunenud äriühingu võlgade eest, mida äriühing, millele need üle anti, ei ole tasunud.“
- 22 Kõnealuse seadustiku artiklis 2901, mis paikneb jaos „Käsitamise mittesiduvaks tunnistamise hagi“, on sätestatud:
„Võlausaldaja võib isegi juhul, kui võlg on seotud teatud tingimuse või tähtajaga, nõuda, et vara käsitamise toimingud, millega võlgnik kahjustab tema huve, tunnistataks tema suhtes mittesiduvaks, kui täidetud on järgmised tingimused:
- 1) võlgnik oli teadlik kahjust, mida toiming võlausaldaja huvidele tekitab, või – kui tegemist on võla tekkimisele eelneva toiminguga – ta teostas selle sooviga takistada nõuete rahuldamist;
 - 2) tasulise toimingu korral oli ka kolmas isik kahjust teadlik ja – kui tegemist on võla tekkimisele eelneva toiminguga – ta osales võlausaldaja kahjustamise sooviga tehtud toimingu teostamises.
- [...]“.
- 23 Tsiviilseadustiku artikli 2902 esimesest lõigust tuleneb, et võlausaldaja, kes saavutas selle, et võlgniku käsitustoiming, mis kahjustas tema tagatist võlgniku vara arvelt, tunnistatakse mittesiduvaks, võib esitada kolmandatest isikutest omandajate vastu nõude täitmisele pööramise hagi või hagi tagamise taotluse vara suhtes, mida vaidlustatud toiming puudutab.
- 24 Lõpuks ilmneb selle seadustiku artiklist 2903, et käsitamise mittesiduvaks tunnistamise hagi saab esitada viieaastase tähtaja jooksul, mida hakatakse arvestama alates toimingu tegemisest.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 25 Costruzioni Ing. G. Iandolo Srl andis 16. septembri 2009. aasta notariaalaktiga jagunemise käigus ühe osa oma varast üle selle sama notariaalaktiga jagunemise eesmärgil asutatud I.G.I-le.
- 26 M. G. Cicenia, M. Di Pierro, S. de Vito ja A. Raffaele, kes leidsid, et selle jagunemise tõttu kaotas Costruzioni Ing. G. Iandolo suure osa oma varast ja et ta omab nüüd vaid mõnda väheväärtuslikku maatükki, esitasid Tribunale di Avellinole (Avellino kohus, Itaalia) I.G.I. ja Costruzioni Ing. G. Iandolo vastu hagi, milles nad teatasid, et on viimati nimetatud võlausaldajad. Nad esitasid esimese võimalusena tsiviilseadustiku artikli 2901 alusel käsitamise mittesiduvaks tunnistamise hagi ehk *actio pauliana*, paludes, et asjaomane jagunemistehing tunnistataks nende suhtes mittesiduvaks. Teise võimalusena palusid nad, et Costruzioni Ing. G. Iandolo ja I.G.I. tunnistataks tsiviilseadustiku artikli 2506 *quater* alusel Costruzioni Ing. G. Iandolo võlgade eest solidaarselt vastutavaks.
- 27 Tribunale di Avellino (Avellino kohus) rahuldab 11. detsembri 2015. aasta kohtuotsusega võlausaldajate esimese võimalusena esitatud nõude ja tunnistas asjaomasel jagunemislepingus sisalduva vara ülemineku tehingu nende suhtes mittesiduvaks „osas, mis puudutab mittesiduvaks tunnistatud tehingu esemeks olevat vara, mis kuulub veel I.G.I-le“.
- 28 I.G.I ja Costruzioni Ing. G. Iandolo esitasid selle kohtuotsuse peale Corte d'appello di Napolile (Napoli apellatsioonikohus, Itaalia) apellatsioonkaebuse, väites, et võlausaldajate *actio pauliana* on vastuvõetamatu, kuna tsiviilseadustiku artiklis 2503 sätestatud vastuväide on ainus õiguskaitsevahend, mida jagunemises osalevate äriühingute võlausaldajad kasutada saavad, ja et vastuväite esitamata

jätmise korral muutuvad jagunemise tagajärjed nimetatud võlausaldajatele lõplikult siduvaks. Need äriühingud väidavad ka, et tsiviilseadustiku artikkel 2504 *quater* välistab selle, et jagunemisleping tunnistatakse kehtetuks pärast avaldamistoimingute tegemist.

- 29 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et tsiviilseadustiku artiklitega 2503, 2504 *quater*, 2506 *ter* ja artikli 2506 *quater* viimase lõiguga on riigisisesse õigusesse üle võetud kuuenda direktiivi artiklid 12 ja 19.
- 30 Täpsemalt märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et selleks, et rakendada kuuenda direktiivi artiklit 12, mis käsitleb jagunemises osalevate äriühingute võlausaldajate huvide kaitset nõuete puhul, mis on tekkinud enne jagunemislepingu avaldamist, nägi Itaalia seadusandja ette, et võlausaldajad, kelle õigused on jagunemisest varasemad, võivad lühikese tähtaja jooksul esitada jagunemisele vastuväite. Seadusandja nägi ka ette, et iga äriühing on talle üle antud või talle jäänud netovara ulatuses solidaarselt vastutav jaguneva äriühingu võlgade eest, mida äriühing, kellele kohustus üle anti, ei täitnud. Lõpuks nägi ta juhuks, kui jagunemislepingu kehtetust enam tuvastada ei saa, ette õiguse nõuda, et hüvitataks kahju, mida aktsionärid või osanikud või kolmandad isikud võisid jagunemise tõttu kanda.
- 31 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib samuti, et järgimaks kuuenda direktiivi artiklit 19, milles on ette nähtud jagunemise kehtetuse tuvastamise kord, on Itaalia seadusandja sätestanud, et jagunemistehingut ei saa enam kehtetuks tunnistada siis, kui see on kantud äriregistrisse.
- 32 Eelotsusetaotluse esitanud kohus rõhutab ka, et mis puudutab küsimust, kas jaguneva äriühingu võlausaldajate esitatud *actio pauliana* on vastuvõetav, siis on olemas kaks vastandlikku kohtupraktika liini, mille on kujundanud asja sisuliselt arutanud kohtud.
- 33 Esimese kohtupraktika liini kohaselt on selline hagi vastuvõetav põhjusel, et kuigi nii tsiviilseadustiku artiklis 2503 sätestatud vastuväite kui ka selle seadustiku artiklis 2901 sätestatud käsutamise mittesiduvaks tunnistamise hagi eesmärk on tagada võlausaldajate õiguste kaitse võlgniku vara suhtes, ei ole need hagid võrreldavad. Seega erinevad need hagid isiku poolest, kes võib neid esitada, aja poolest, millal neid võib esitada, tähtaja poolest, mille jooksul tuleb need esitada, asjaolu poolest, et käsutamise mittesiduvaks tunnistamise hagi eesmärk on karistada petturliku tegevuse eest, ja lõpuks nende tagajärje poolest.
- 34 Teise kohtupraktika liini kohaselt tuleb jaguneva äriühingu võlausaldajate käsutamise mittesiduvaks tunnistamise hagi välistada, arvestades kuuenda direktiivi eesmärki, milleks on tagada, et jagunemise tagajärjed muutuksid lühikese aja jooksul võlausaldajate suhtes lõplikuks ja tagasipööramatuks, selleks et kaitsta huve, mis võivad olla paljudel muudel jagunemisega seotud huvitatud isikutel peale jaguneva äriühingu võlausaldajate.
- 35 Sellega seoses märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et jagunemise tagajärgede ja huvitatud isikute huvide õiguskindluse kaitsmist, mis on üks kuuenda direktiivi eesmärke, saab tagada vaid siis, kui kuuenda direktiivi artiklis 12 sätestatud nõuete esitamata jätmisel kaotavad võlausaldajad võimaluse esitada hiljem muid nõudeid, et kaitsta oma tagatise võlgniku vara suhtes. Seega peaks kuuenda direktiivi artiklis 19 kasutatud mõiste „kehtetus“ hõlmama kõiki hagsid, mis toovad kaasa jagunemise nii absoluutse kui ka suhtelise edutuse ning viimasel juhul sõltumata jagunemise kehtivusest.
- 36 Eelotsusetaotluse esitanud kohus rõhutab siiski, et kuuenda direktiivi artikkel 12 ei välista hilisemaid nõudeid, millega soovitakse kaitsta võlausaldajate tagatise võlgniku vara suhtes, ning et riigisiseses õiguses esineb teatud hulk erinevusi kehtetuks tunnistamise hagi ja *actio pauliana* vahel.

- 37 Neil asjaoludel otsustas Corte d'appello di Napoli (Napoli apellatsioonikohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

- „1. Kas jaguneva äriühingu võlausaldajad, kelle nõudeõigused tekkisid enne jagunemist ning kes ei esitanud tsiviilseadustiku artiklis 2503 sätestatud vastuväidet (st ei kasutanud [kuuenda direktiivi] artikli 12 ülevõtmiseks ette nähtud kaitsevahendit), võivad esitada tsiviilseadustiku artiklis 2901 nimetatud käsutamise mittesiduvaks tunnistamise hagi (ehk *actio pauliana*), kui jagunemine on lõpule viidud, et see jagunemine tunnistataks nende suhtes mittesiduvaks ja et nende nõuded rahuldataks sundtäitmise menetluses seega enne vara omandanud äriühingu võlausaldajate nõudeid ning nende huvid oleksid tähtsamad viimaste aktsionäride ja osanike huvidest?
2. Kas [kuuenda] direktiivi artiklis 19 kasutatud mõiste „kehtetus“ viitab ainult hagidele, mis puudutavad jagunemislepingu kehtivust, või viitab see ka hagidele, mis ei puuduta küll selle lepingu kehtivust, kuid milles nõutakse jagunemise suhtelist „mittesiduvaks“ tunnistamist või sellele tuginematust?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Kohaldatav direktiiv

- 38 Eelotsusetaotluse esitanud kohus viitab eelotsusetaotluses nii kuuendale direktiivile kui ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta direktiivile (EL) 2017/1132 äriühinguõiguse teatavate aspektide kohta (ELT 2017, L 169, lk 46), millega tunnistati kuues direktiiv alates selle jõustumisest 20. juulil 2017 kehtetuks. Kuna kõik põhikohtuasja asjaolud leidsid aset enne direktiivi 2017/1132 jõustumise kuupäeva, siis kuulub kohaldamisele kuues direktiiv.

Euroopa Kohtu pädevus

- 39 Komisjon väljendas kahtlust Euroopa Kohtu pädevuse suhtes käesolevat eelotsusetaotlust lahendada põhjusel, et põhikohtuasi ei kuulu kuuenda direktiivi kohaldamisalasse, kuna I.G.I.-le anti üle vaid osa Costruzioni Ing G. Iandolo varast.
- 40 Komisjoni hinnangul tuleneb nimelt kuuenda direktiivi artikli 21 lõikest 1 koostoimes artikli 2 lõikega 1, et seda direktiivi kohaldatakse jagunemisele uute äriühingute asutamise teel üksnes juhul, kui antakse üle jaguneva äriühingu kogu vara ja kõik kohustused.
- 41 Esiteks, nagu märgib kohtujurist oma ettepaneku punktis 43, nähtub kuuenda direktiivi pealkirjast, et see puudutab aktsiaseltside jagunemisi. Samuti tuleneb selle direktiivi artiklist 1 koostoimes kolmanda direktiivi artikli 1 lõikega 1, et kuuendat direktiivi kohaldatakse Itaalia Vabariigi puhul *società per azioni* (aktsiaseltsid) suhtes. Costruzioni Ing. G. Iandolo ja I.G.I. ei ole aga aktsiaseltsid, vaid osäühingud.
- 42 Teiseks tähendab kuuenda direktiivi artikli 21 kohaselt jagunemine uute äriühingute asutamise teel tehingut, mille puhul pärast äriühingu likvideerimismenetlusteta lõpetamist antakse kogu selle vara üle mitmele uuele asutatavale äriühingule. Costruzioni Ing. G. Iandolo ei andnud aga kogu oma vara üle mitmele äriühingule, vaid ainult ühe osa sellest ja ühele äriühingule I.G.I.
- 43 Järelikult ei kuulu põhikohtuasjas käsitletav jagunemistehing otseselt kuuenda direktiivi kohaldamisalasse.

- 44 Vastavalt ELTL artiklile 267 on Euroopa Kohus pädev tegema eelotsuseid, mis käsitlevad aluslepingute ja Euroopa Liidu institutsioonide õigusaktide tõlgendamist. Selle artikli alusel ette nähtud Euroopa Kohtu ja liikmesriikide kohtute vahelise koostöö raames on üksnes liikmesriigi kohtul õigus iga kohtuasja eripära arvesse võttes hinnata nii eelotsuse vajalikkust kohtuasjas otsuse langetamiseks kui ka Euroopa Kohtule esitatavate küsimuste asjakohasust. Järelikult, kui liikmesriigi kohtu esitatud küsimused puudutavad liidu õiguse sätte tõlgendamist, on Euroopa Kohus üldjuhul kohustatud neile vastama (31. mai 2018. aasta kohtuotsus Ernst & Young, C-633/16, EU:C:2018:371, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 45 Seda kohtupraktikat kohaldades on Euroopa Kohus korduvalt tunnistanud ennast pädevaks lahendama liidu õiguse sätteid puudutavaid eelotsusetaotlusi olukorras, kus põhikohtuasja asjaolud on küll väljaspool liidu õiguse otsest kohaldamisala, kuid kus liidu õigusnormid on riigisisese õigusega muudetud kohaldatavaks seeläbi, et riigisiseses õiguses on viidatud nende sisule. Sellistel juhtudel, isegi kui põhikohtuasja asjaolud ei kuulu otseselt liidu õiguse kohaldamisalasse, on sätted muudetud kohaldatavateks riigisisese õigusega, milles järgitakse puhtalt riigisiseste olukordade reguleerimisel liidu õiguses sätestatud (vt selle kohta 18. oktoobri 1990. aasta kohtuotsus Dzodzi, C-297/88 ja C-197/89, EU:C:1990:360, punkt 37, 17. juuli 1997. aasta kohtuotsus Leur-Bloem, C-28/95, EU:C:1997:369, punktid 27 ja 32, ning 15. novembri 2016. aasta kohtuotsus Ullens de Schooten, C-268/15, EU:C:2016:874, punkt 53).
- 46 Nimelt juhul, kui liikmesriigi õigusakt järgib puhtalt riigisiseste olukordade reguleerimisel liidu õiguses sätestatud selleks, et vältida näiteks oma kodanike diskrimineerimist või võimalikke konkurentsimoonutusi või et tagada võrreldavates olukordades ühetaolise menetluse kohaldamine, siis on liidul kindel huvi selle vastu, et lahknevate tõlgenduste vältimiseks tulevikus tõlgendataks liidu õiguse sätteid ja mõisteid ühetaoliselt, olenemata sellest, millistel asjaoludel neid kohaldatakse. Kui riigisisene õigus on muutnud liidu õigusnormid puhtalt riigisiseste olukordade suhtes vahetult ja tingimusteta kohaldatavaks, on liidu õigusnormide tõlgendamine sellistes olukordades Euroopa Kohtu poolt seega põhjendatud, et tagada riigisiseste olukordade ja liidu õigusnormide kohaldamisalasse kuuluvate olukordade ühesugune kohtlemine (21. detsembri 2011. aasta kohtuotsus Cicala, C-482/10, EU:C:2011:868, punktid 18 ja 19, ning 21. novembri 2019. aasta kohtuotsus Deutsche Post jt, C-203/18 ja C-374/18, EU:C:2019:999, punkt 37).
- 47 Kui liikmesriigi kohus on Euroopa Kohtu poole pöördunud seoses olukorraga, mis ei kuulu otseselt liidu õiguse kohaldamisalasse, ei saa Euroopa Kohus – kui liikmesriigi kohus ei ole märkinud muud peale selle, et asjasse puutuvaid riigisiseseid õigusnorme kohaldatakse vahet tegemata nii asjasse puutuvate liidu õigusnormidega reguleeritud olukordades kui ka puhtalt riigisisestes olukordades – asuda seisukohale, et nimetatud õiguse tõlgendamiseks esitatud eelotsusetaotlus on liikmesriigi kohtule tarvilik tema menetluses oleva vaidluse lahendamiseks (vt selle kohta 15. novembri 2016. aasta kohtuotsus Ullens de Schooten, C-268/15, EU:C:2016:874, punkt 54).
- 48 Konkreetsed asjaolud, mis võimaldavad tuvastada, et riigisisene õigus muutis liidu õigusnormid vahetult ja tingimusteta kohaldatavaks, et tagada riigisiseste ja liidu õigusega reguleeritud olukordade samasugune kohtlemine, peavad ilmnema eelotsusetaotlusest (20. septembri 2018. aasta kohtuotsus Fremoluc, C-343/17, EU:C:2018:754, punkt 21).
- 49 Selleks tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtul vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artiklile 94 märkida, kuidas on tema menetluses olev vaidlus hoolimata selle puhtalt riigisisesest laadist seotud liidu õiguse sätetega, mis muudab eelotsusemenetluses taotletud tõlgenduse selle vaidluse lahendamiseks vajalikuks. Need nõuded on esitatud ka Euroopa Liidu Kohtu soovitusetes liikmesriikide kohtutele eelotsuse taotlemiseks (ELT 2019, C 380, lk 1).
- 50 Käesoleval juhul on eelotsusetaotluse esitanud kohus, kes on ainsana pädev tõlgendama riigisisest õigust ELTL artiklis 267 ette nähtud kohtutevahelise koostöö süsteemi raames, täpsustanud, et tsiviilseadustiku artiklid 2503, 2504 *quater*, 2506 *ter* ja artikli 2506 *quater* viimane lõik, mille

kohaldamist käesolevas asjas põhikohtuasja pooled nõuavad, võtavad riigisisesse õigusesse üle kuuenda direktiivi artiklid 12 ja 19. Nagu komisjoni on märkinud, nähtub see seadusandlikust 16. jaanuari 1991. aasta dekreedist nr 22, millega rakendatakse direktiive 78/855/EMÜ ja 82/891/EMÜ, mis käsitlevad ühinemisi ja jagunemisi, vastavalt 26. märtsi 1990. aasta seaduse nr 69 artikli 2 lõikele 1 (decreto legislativo n. 22 – Attuazione delle direttive n. 78/855/CEE e n. 82/891/CEE in materia di fusioni e scissioni societarie, ai sensi dell'art. 2, comma 1, della legge 26 marzo 1990, n. 69; *GURI* nr 19, 23.1.1991).

- 51 Eelotsusetaotlusest nähtub samuti, et neid tsiviilseadustiku artikleid, millega on riigisisesse õigusesse üle võetud kuuenda direktiivi artiklid 12 ja 19, kohaldatakse tsiviilseadustiku artikli 2506 alusel nii jagunemistehingute suhtes, millega äriühing annab ainult osa oma varast üle ühele või mitmele äriühingule, kui ka jagunemistehingute suhtes, millega äriühing annab kogu oma vara üle mitmele äriühingule, ja seda nii aktsiaseltside kui ka osühingute puhul.
- 52 Kuuenda direktiivi sel moel ülevõtmisel otsustas Itaalia seadusandja seega kohaldada kuuenda direktiivi artikleid 12 ja 19 vahetult ja tingimusteta ka selliste osühingute jagunemistehingutele, millega äriühing annab ainult osa oma varast üle teisele äriühingule.
- 53 Lisaks tuleb märkida, et kuuenda direktiivi artikkel 25, millele komisjon oma kirjalikes seisukohtades tugineb, ei keela liikmesriigi seadusandjal kohaldada kuuendas direktiivis ette nähtud jagunemise regulatsiooni osühingute jagunemistehingutele, millega äriühing annab ainult osa oma varast üle teisele äriühingule, nagu komisjon seda kohtuistungil ka möönis.
- 54 Neil asjaoludel tuleb järeldada, et vastupidi komisjoni väidetule on Euroopa Kohus pädev vastama eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimustele.

Eelotsusetaotluse vastuvõetavus

- 55 I.G.I. väidab, et eelotsusetaotlus on vastuvõetamatu, kuna see ei sisalda Euroopa Kohtule esitatud küsimuste faktiliste ja õiguslike asjaolude kirjeldust, vastupidi sellele, mida nõuab kodukorra artikkel 94. Lisaks väidavad I.G.I. ja Costruzioni Ing. G. Iandolo, et esitatud küsimused on asjakohatud, kuna nõuded, mida põhikohtuasja vastustajad soovisid kaitsta, esitades *actio pauliana*, on lõppenud. Komisjon märkis kohtuistungil samuti, et kui need nõuded on tegelikult lõppenud, puudub eelotsusetaotlusel ese ja see tuleb tunnistada vastuvõetamatuks.
- 56 Sellega seoses tuleb meelde tuletada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on liidu õiguse tõlgendamist puudutavad küsimused, mis liikmesriigi kohus on esitanud õiguslikus ja faktilises raamistikus, mille ta on määratlenud omal vastutusel ja mille täpsuse kontrollimine ei ole Euroopa Kohtu ülesanne, eeldatavalt asjakohased. Euroopa Kohus saab keelduda liikmesriigi kohtu esitatud eelotsusetaotlusele vastamast üksnes juhul, kui on ilmne, et taotletaval liidu õiguse tõlgendamisel puudub igasugune seos põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, kui probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtule ei ole teada vajalikke faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, et anda tarvilik vastus talle esitatud küsimustele (10. juuli 2019. aasta kohtuotsus *Federal Express Corporation Deutsche Niederlassung*, C-26/18, EU:C:2019:579, punkt 32 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 57 Samuti tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et liikmesriigi kohtule tarviliku liidu õiguse tõlgenduseni jõudmiseks on vaja, et asjaomane kohus määraks kindlaks esitatud küsimuste faktilise ja õigusliku raamistiku või vähemalt selgitaks küsimuste aluseks olevaid faktilisi olukordi. Lisaks peavad eelotsusetaotluses olema välja toodud täpsed põhjused, miks liikmesriigi kohtul on liidu õiguse tõlgendamise küsimus tekkinud ja miks ta on pidanud vajalikuks esitada Euroopa Kohtule eelotsuse küsimused (19. detsembri 2018. aasta kohtuotsus *Stanley International Betting ja Stanleybet Malta*, C-375/17, EU:C:2018:1026, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 58 Eelotsusetaotluse esitanud kohus kirjeldab eelotsusetaotluses põhikohtuasja õiguslikku ja faktilist raamistikku piisavalt ning selgitab selgelt, et Euroopa Kohtule esitatud küsimused on vajalikud, et lahendada küsimus, kas talle esitatud *actio pauliana* on liidu õigusega kooskõlas.
- 59 Lisaks, arvestades teavet, mille on andnud eelotsusetaotluse esitanud kohus, kes on ainsana pädev tõlgendama riigisisest õigust ETLT artiklis 267 ette nähtud kohtutevahelise koostöö süsteemi raames, ei saa järeldada, et Euroopa Kohtule esitatud küsimustel puudub seos põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega või et need käsitlevad hüpoteetilist probleemi.
- 60 Järelikult on eelotsusetaotlus vastuvõetav.

Esimene küsimus

- 61 Esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas kuuenda direktiivi artiklit 12 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus see, kui pärast jagunemise lõpuleviimist on jaguneva äriühingu võlausaldajatel, kelle nõudeõigused tekkisid enne kõnealust jagunemist ja kes ei kasutanud nimetatud artikli rakendamiseks riigisiseses õiguses ette nähtud võlausaldajate kaitse instrumente, õigus esitada *actio pauliana*, et jagunemine tunnistataks nende suhtes mittesiduvaks, ja esitada omandavale äriühingule üle antud vara suhtes nõude täitmisele pööramise hagi või hagi tagamise taotlus.
- 62 Alustuseks tuleb märkida, et vastavalt kuuenda direktiivi artikli 22 lõikele 1 kohaldatakse selle direktiivi artikleid 12 ja 19 uute äriühingute asutamise teel jagunemise suhtes kuuenda direktiivi artikli 21 lõike 1 tähenduses. Nimetatud artikli 22 lõikest 1 nähtub, et sellisel kohaldamisel tähendab mõiste „jagunemisel osalevad äriühingud“ jagunevat äriühingut ning mõiste „omandav äriühing“ uusi äriühinguid.
- 63 Kuuenda direktiivi artikli 12 lõike 1 kohaselt peavad liikmesriigid ette nägema jaguneva äriühingu võlausaldajate huvide piisava kaitse süsteemi nõuete jaoks, mis on tekkinud enne jagunemislepingu avaldamist ja mille täitmise tähtaeg ei ole kõnealuse avaldamise kuupäeval veel möödunud.
- 64 Kuuenda direktiivi artikli 12 lõige 2 sätestab, et selle artikli lõike 1 kohaldamiseks peavad liikmesriigid ette nägema vähemalt, et kõnealustel võlausaldajatel on õigus saada piisavaid tagatisi, kui jaguneva äriühingu ja selle äriühingu majanduslik seisund, kuhu jagunemislepingu kohaselt kohustused üle lähevad, muudavad sellise kaitse vajalikuks ja kui võlausaldajatel neid tagatisi veel ei ole.
- 65 Lisaks tuleneb kuuenda direktiivi artikli 12 lõigetest 3 ja 6 koostoimes sama direktiivi artikli 22 lõikega 1, et liikmesriigid võivad näha ette, et uued asutatud äriühingud vastutavad jaguneva äriühingu kohustuste eest solidaarselt.
- 66 Jaguneva äriühingu võlausaldajate kaitse instrumentide hulgas, mis on ette nähtud kuuenda direktiivi artiklis 12, *actio pauliana* tõe poolest ei ole.
- 67 Samas, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 59 ja 60 märkis, viitab kuuenda direktiivi artikli 12 lõikes 2 kasutatud väljendi „vähemalt“ kasutamine sellele, et see artikkel näeb ette jaguneva äriühingu võlausaldajate huvide kaitse minimaalse süsteemi nõuete jaoks, mis on tekkinud enne jagunemislepingu avaldamist ja mille täitmise tähtaeg ei ole kõnealuse avaldamise kuupäeval veel möödunud. Järelikult ei takista nimetatud lõige liikmesriikidel näha nende nõuete osas ette asjaomaste võlausaldajate huvide kaitseks täiendavaid instrumente.
- 68 Lisaks ei tulene kuuenda direktiivi artiklist 12, et riigisisestes õigusnormides selle artikli alusel ette nähtud jaguneva äriühingu võlausaldajate kaitseinstrumenti kasutamata jätmine takistab neil kasutamast muid selles artiklis nimetatud kaitseinstrumente.

- 69 Neil asjaoludel ja arvestades selle direktiivi kaheksandas põhjenduses väljendatud eesmärki kaitsta võlausaldajaid, sealhulgas võlakirjade omanikke, ja isikuid, kellel on muid nõudeid jagunemisel osalevate äriühingute vastu, kahju eest, mida jagunemise lõpuleviimine võib tekitada, tuleb järeldada, et kuuenda direktiivi artikkel 12 ei välista võimalust, et jaguneva äriühingu võlausaldajatel on õigus esitada selline *actio pauliana*, nagu on kõne all põhikohtuasjas, kui seda nõuab jaguneva äriühingu ja selle äriühingu finantsolukord, kellele kohustus jagunemislepingu alusel üle läheb. Sellise hagi tagajärjed ei tohi siiski olla vastuolus selle sätte eesmärgiga.
- 70 Selles kontekstis tuleb märkida, et esimese küsimuse sõnastusest endast nähtub, et selline *actio pauliana*, nagu on ette nähtud tsiviilseadustiku artiklis 2901, mille esitavad jaguneva äriühingu võlausaldajad, võib anda neile võimaluse sundtäitmise korras saada omandava(te) äriühingu(te) võlausaldajate ees eelisseisundi ning asuda nõuete rahuldamise järjekorras viimati nimetatute aktsionäride ette. Arvestades, et põhikohtuasjas kõne all olev jagunemistehing on jagunemistehing uue äriühingu asutamise teel, tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtu kasutatud väljendit „omandanud äriühing(ud)“ mõista nii, et see tähistab uut äriühingut või uusi äriühinguid.
- 71 Kuuenda direktiivi artikli 12 lõikes 1 koostoimes selle direktiivi artikli 22 lõikega 1 ette nähtud võlausaldajate huvide kaitse miinimumsüsteem puudutab aga jaguneva äriühingu, mitte uute äriühingute võlausaldajaid või nende aktsionäre, kuna neid äriühinguid enne jagunemist ei eksisteerinud.
- 72 Lisaks tuleneb kuuenda direktiivi artikli 12 lõikest 4 koostoimes selle direktiivi artikli 2 lõikega 3 ja kolmanda direktiivi artikli 13 lõikega 3, et uute äriühingute ja jaguneva äriühingu võlausaldajate kaitse „võib olla erinev“.
- 73 Kuuenda direktiivi artikkel 12 ei nõua seega, et liikmesriikide poolt ette nähtud kaitsesüsteem oleks uute äriühingute ja jaguneva äriühingu võlausaldajate puhul samaväärne.
- 74 Kõigist nendest sätetest saab seega järeldada, et jagunemises osalevate äriühingute võlausaldajate huvide kaitse *a minima* ühtlustamisega, mida kuuenda direktiiviga on taotletud, ei ole vastuolus see, kui niisuguse jagunemise korral, mis toimub uue äriühingu asutamise teel, nagu põhikohtuasjas, antakse eesõigus jaguneva äriühingu võlausaldajate huvide kaitsele.
- 75 Arvestades kõiki eespool toodud kaalutlusi, tuleb esimesele küsimusele vastata, et kuuenda direktiivi artiklit 12 koostoimes selle direktiivi artiklitega 21 ja 22 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus see, kui pärast jagunemise lõpuleviimist on jaguneva äriühingu võlausaldajatel, kelle nõudeõigused tekkisid enne kõnealust jagunemist ja kes ei kasutanud nimetatud artikli 12 rakendamiseks riigisisese õiguses ette nähtud võlausaldajate kaitse instrumente, õigus esitada *actio pauliana*, et jagunemine tunnistataks nende suhtes mittesiduvaks, ja õigus esitada uuele asutatud äriühingule üle antud vara suhtes nõude täitmisele pööramise hagi või hagi tagamise taotlus.

Teine küsimus

- 76 Oma teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas kuuenda direktiivi artiklit 19, mis näeb ette jagunemise kehtetuks tunnistamise korra, tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus see, kui pärast jagunemise lõpuleviimist esitavad jaguneva äriühingu võlausaldajad *actio pauliana*, mis ei mõjuta selle jagunemise kehtivust, võimaldades vaid seda jagunemist muuta nii, et sellele ei saa asjaomaste võlausaldajate vastu tugineda.
- 77 Kuuenda direktiivi artikkel 19 näeb ette jagunemise kehtetuks tunnistamise korra. Täpsemalt näeb see artikkel ette kehtetuse ammendavad juhud, lühikese tähtaja kehtetuks tunnistamise nõude esitamiseks ja sätestab, et kui on võimalik kõrvaldada puudust, mis võib kaasa tuua jagunemise kehtetuse, määratakse huvitatud äriühingutele tähtaeg olukorra lahendamiseks.

- 78 Kuues direktiiv mõistet „kehtetus“ ei määratle.
- 79 Kuna selle mõiste määratlus puudub, tuleb Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt selle mõiste tähendus ja ulatus kindlaks määrata lähtuvalt kasutatud väljendite tavakeele tähendusest, võttes arvesse väljendite kasutamise konteksti ja nende sätete eesmäärke, mille osa nad on (26. juuli 2017. aasta kohtuotsus Jafari, C-646/16, EU:C:2017:586, punkt 73 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 80 Mõiste „kehtetus“ tavapärasest tähendusest viitab hagidele, mille eesmärk on akti tühistamine, mis toovad kaasa akti kadumise ja tekitavad tagajärgi kõigile.
- 81 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 73–75 on välja toonud, kinnitavad mõiste „kehtetus“ sellist tähendust nii selle mõiste kontekst kui ka kuuenda direktiivi eesmärgid.
- 82 Mis nimelt puudutab selle mõiste konteksti, siis tuleb märkida, et kuuenda direktiivi artikli 19 lõike 1 punkt b näeb ette, et jagunemise, mis on jõustunud, võib tunnistada kehtetuks ainult kolmel juhul, st kui selle seaduslikkuse üle ei ole olnud kohtu- või täidesaatva võimu tõkestavat järelevalvet, kui puudub algdokument või kui on tõendatud, et üldkoosoleku otsus, millega jagunemisleping heaks kiideti, on riigi seaduste järgi kehtetu või kehtetuks tunnistatav.
- 83 Need kolm kehtetuks tunnistamise alust puudutavad aga jagunemise toimumist ja mõjutavad selle olemasolu ennast. Seega on tegemist olukordadega, mis toovad kaasa jagunemise kadumise.
- 84 Mis puudutab kuuenda direktiivi eesmäärke, siis tuleneb selle direktiivi üheteistkümnendast põhjendusest, et liidu seadusandja hinnangul tuleb selleks, et tagada õiguskindlus jagunemises osalevate äriühingute suhetes, nende ja kolmandate isikute suhetes ning äriühingu liikmete suhetes, piirata olukordi, millest võib tuleneda tehingu kehtetus ja sätestada esiteks puuduste igal võimalikul juhul kõrvaldamise põhimõte ja teiseks lühike tähtaeg tehingu kehtetuks tunnistamiseks. See kuuenda direktiivi eesmärk, mis sätestati selle direktiivi artiklis 19, kinnitab, et jagunemise kehtetus tekitab tagajärgi kõigile.
- 85 Ent – nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 79 märgib – kui kehtetuks tunnistamise hagi nõutakse teatud karistavaid tagajärgi jagunemistehingule esitatavate nõuete järgimata jätmise eest, siis on niisuguse *actio pauliana*, nagu põhikohtuasjas, ainus eesmärk kaitsta võlausaldajaid, kelle õigusi jagunemine kahjustas.
- 86 Nimelt nähtub eelotsusetaotlusest, et põhikohtuasja vastustajate poolt tsiviilseadustiku artikli 2901 alusel esitatud *actio pauliana* võimaldab üksnes muuta asjaomase jagunemise, eelkõige jagunemistehingu esemeks olevate teatud varade üleandmise selliseks, et sellele ei saa nende vastu tugineda. See hagi ei mõjuta asjaomase jagunemise kehtivust, ei too kaasa selle kadumist ega tekita tagajärgi kõigile.
- 87 Järelikult ei kuulu kõnealune hagi kuuenda direktiivi artikli 19 tähenduses mõiste „kehtetus“ alla.
- 88 Arvestades kõiki eespool toodud kaalutlusi, tuleb teisele küsimusele vastata, et kuuenda direktiivi artiklit 19 koostoimes selle direktiivi artiklitega 21 ja 22, mis näeb ette jagunemise kehtetuks tunnistamise korra, tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus see, kui pärast jagunemise lõpuleviimist esitavad jaguneva äriühingu võlausaldajad *actio pauliana*, mis ei mõjuta selle jagunemise kehtivust, võimaldades vaid seda jagunemist muuta nii, et sellele ei saa asjaomaste võlausaldajate vastu tugineda.

Kohtukulud

- 89 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

1. Nõukogu 17. detsembri 1982. aasta kuuenda direktiivi 82/891/EMÜ, mis käsitleb aktsiaseltside jagunemist lähtuvalt asutamislepingu artikli 54 lõike 3 punktist g, mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta direktiiviga 2007/63/EÜ, artiklit 12 koostoimes direktiivi 82/891 artiklitega 21 ja 22 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus see, kui pärast jagunemise lõpuleviimist on jaguneva äriühingu võlausaldajatel, kelle nõudeõigused tekkisid enne kõnealust jagunemist ja kes ei kasutanud nimetatud artikli 12 rakendamiseks riigisisiseses õiguses ette nähtud võlausaldajate kaitse instrumente, õigus esitada *actio pauliana*, et jagunemine tunnistataks nende suhtes mittesiduvaks, ja õigus esitada uuele asutatud äriühingule üle antud vara suhtes nõude täitmisele pööramise hagi või hagi tagamise taotlus.
2. Direktiivi 82/891, mida on muudetud direktiiviga 2007/63, artiklit 19 koostoimes direktiivi 82/891 artiklitega 21 ja 22, mis näeb ette jagunemise kehtetuks tunnistamise korra, tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus see, kui pärast jagunemise lõpuleviimist esitavad jaguneva äriühingu võlausaldajad *actio pauliana*, mis ei mõjuta selle jagunemise kehtivust, võimaldades vaid seda jagunemist muuta nii, et sellele ei saa asjaomaste võlausaldajate vastu tugineda.

Allkirjad